Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Muistio

20.11.2020

VN/25752/2020
VN/25752/2020-MMM-1

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto koskien asiaa U 51/2020 vp Valtioneuvoston kirjelmä komission ehdotuksesta EU:n petostentorjuntaohjelman perustamiseksi kaudelle 2021-2027 (EU:n petostentorjuntaohjelma)

Laatija: laskentapäällikkö Juha Karjalainen/MMM/HAKE/OTA

Komission ehdotuksen COM(2018) 386 ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n petostentorjuntaohjelman perustamisesta” mukaan EU:n petostentorjuntaohjelman sisältö kaudelle 2021-2027 on pitkälti sama kuin nykyisen kauden Herkules III -ohjelman sisältö. Komission ehdotuksessa todetaan, että joitain parannuksia on kuitenkin tehty: on esimerkiksi mahdollista rahoittaa uusia aloitteita (esim. tietojen analysointia) sekä yhdistää ohjelman ja AFIS- ja IMS-järjestelmien rahoituspohjat.

Maa- ja metsätalousministeriö näkee, että IMS-järjestelmän rahoituksen turvaaminen on erityisen tärkeää. Komission ehdotuksen mukainen nykyisten Herkules-ohjelman sekä AFIS- ja IMS-järjestelmien rahoituspohjan yhdistäminen yhteisen EU:n petostentorjuntaohjelman alle pystyisi nykytilannetta paremmin varmistamaan IMS-järjestelmän riittävän rahoituksen.

Maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto käyttävät järjestelmää OLAFille tietojen ilmoittamiseen. Vaikka järjestelmä on viime vuosina tullut paremmin käyttäjien tarpeisiin sopivaksi ja helppokäyttöisemmäksi, se kaipaisi edelleen kehittämistä. Tämä on käynyt ilmi esimerkiksi tänä vuonna, kun rahastojen vastuuviranomaisten erillistä kirjallista raportointia Valtiontalouden tarkastusvirastolle on pyritty korvaamaan sillä, että Valtiontalouden tarkastusvirasto hyödyntäisi suoraan IMS-järjestelmässä olevia tietoja. IMS-järjestelmän hyödyntäminen Valtiontalouden tarkastusvirastossa on järjestelmän nykymuodossa kyllä mahdollista ja tarkoituksenmukaista, mutta järjestelmän rakenteen vuoksi kuitenkin hallinnollisesti työlästä. Tärkeää on jatkossa myös selkeyttää järjestelmään liittyviä hallinnollisia prosesseja tietojen laadun varmistamiseksi. Samoin pitää huolehtia siitä, että eri järjestelmien osalta ei synny päällekkäisiä prosesseja.

Vaikka Suomessa on IMS-järjestelmällä vuosittain tehtäviä ilmoituksia vain vähän, niin EU-tasolla ilmoitusten määrä on suuri. Järjestelmää hyödynnetään myös ehdokasvaltioissa.

Maa- ja metsätalousministeriö haluaa vielä lopuksi tuoda esiin yleisesti petostentorjunnasta ja päällekkäisten prosessin välttämisen tarpeeseen liittyen petostentorjunta-aloitteita maatalousrahastojen puolelta. Eurooppa-neuvosto korosti 21.7.2020 tehdyn rahoituskehys-päätöksen yhteydessä EU-varojen suojelutarvetta ja pyysi komissiolta lisätoimenpiteitä EU:n budjetin suojelemiseksi petoksia ja väärinkäytöksiä vastaan. Toimenpiteenä tuotiin esiin asiaa koskevien valvonta- ja tarkastusäännösten lisääminen asianomaisiin perusasetuksiin sekä eri toimijoiden vahva osallistuminen. Tätä taustaa vasten komissio onkin ehdottanut ARACHNE-työkalun pakollista käyttöön ottamista maatalousrahastoissa. Euroopan parlamentti haluaa myös

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Maa- ja metsätalousministeriö PL 30 00023 Valtioneuvosto	Hallituskatu 3 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo@mmm.fi

vahvistaa petostentorjuntaa, mutta se on esittänyt keinoksi esimerkiksi konsernituensaajien omistusrakenteita koskevien tietojen julkaisun tukien julkaisutietojen yhteydessä.

Tiedoksi Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio
MMM/RO
MMM/LVO
MMM/Sisäinen tarkastus